

REPERTORIUM VAN TIJDSCHRIFT-LITERATUUR OP HET GEBIED VAN ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

Redactie: L. A. Bakker
Drs. G. L. Groeneveld
Drs. H. Haverkamp
en Drs. P. F. R. Stol

A. ACCOUNTANCY

II. HET ACCOUNTANTSBEROEP

De wettelijke regeling van het accountantswezen en de gemeente-accountants

Olie Jr., J. — Schr. ziet in het Regl. v. Arbeid en de Raden v. Tucht van het toekomstige Ned. Inst. v. Reg. Acc. belangrijke waarborgen voor het peil van de toekomstige reg. accountants. Niet alleen zal de maatschappij hiervan profiteren, doch ook de accountant zelf zal er door gebaat zijn. In het feit echter, dat het toezicht van de Raden v. Tucht zich niet uitstrekt tot de handelingen van reg. acc. in openbaren dienst, ziet schr. een ernstige handicap voor deze accountants. Schr. hoopt daarom, dat hier alsnog wijziging in zal komen.

A II 4

Maandblad v. Acc. en Bedrijfshuishoudkunde Juli 1939

III. LEER VAN DE INRICHTING

Technische en administratieve hulpmiddelen

Beschrijving van de Archimedes rekenmachines (14 blz.), het Fix zichtbaar kaart-systeem, het Ekaha signaalband kaartstelsel en de Exoliet brandvrije kast.

A III 3

De Kantoormachinegids Febr. 1941

Kantoormachines

Raalte, J. van — Schr. wil een kort overzicht geven van de technische hulpmiddelen ten dienste der administratie, daarbij de overeenkomst beziende tusschen de verschillende machines en machine-soorten. Na een korte technische analyse van de boekhouding geeft schr. in dit eerste opstel een behandeling van doorschrijfsystemen, schrijvende telmachines, het voeren van omschrijvingen, splitsen van het telwerk en automatische besturing en tenslotte van boekhoudmachines (telmachine-boekhoudmachines, schrijfmachine-boekhoudmachines en kasregister-boekhoudmachines).

A III 3

Mededeelingen van het Nederl. Inst. voor Efficiency Febr. 1941

De mechanisatie van de controle op de stationsontvangsten bij de Nederlandsche Spoorwegen

Een uitvoerige behandeling van het controle-systeem toegepast op de stationsontvangsten. Niet alleen bij deze controle maar ook bij de statistische verwerking der gegevens speelt de ponskaart een zeer belangrijke rol. Interessant is te bestudeeren hoe vrijwel de geheele controle door middel van dit ponskaartensysteem plaats vindt.

A III IV

Maandblad v. Acc. en Bedrijfshuishoudkunde Juni en Sept. 1939

IV. LEER VAN DE CONTROLE

Verplichte controle bij N.V.'s

Pimentel, M. — Schr. gaat, na een indirect verband te hebben geconstateerd tusschen winstbelasting en controleplicht, na op welke wijze deze controleplicht in de diverse landen werd geregeld.

A IV 1

Maandblad v. Acc. en Bedrijfshuishoudkunde September 1939

Saldo-biljetten onmisbaar in verband met de controle van debiteuren-saldi

Hogeweg, G. P. J. — Een warm pleidooi om ook in Nederland de controle op de debiteuren-saldi door middel van saldobiljetten te doen plaats vinden.

A IV 3

Maandblad v. Acc. en Bedrijfshuishoudkunde October 1939

B. BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

a. ALGEMEENE BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

II. BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE ALS WETENSCHAP

Het hooger economisch onderwijs als vertegenwoordiger der moderne cultuur

Elzinga, dr. S. — In dit vervolgartikel gaat schr. in het bijzonder de wording

na van het hooger economisch onderwijs als zelfstandige verschijningsvorm in de ontwikkeling der wetenschap.

B a II 4 *Maandblad voor Sociaal-Economische Wetenschappen Januari 1941*

Het hooger economisch onderwijs als vertegenwoordiger der moderne cultuur

Elzinga, dr. S. — In zijn serie beschouwingen over het hooger economisch onderwijs vangt schr. thans aan, met een oriënteerende schets te geven van de opkomst en de evolutie van de bedrijfshuishoudkunde.

B a II 4 *Maandblad voor Sociaal-Economische Wetenschappen Febr. 1941*

IV. LEER VAN DEN KOSTPRIJS EN DE PRIJSVORMING

Der Begriff der Kostenarten in der Kostenrechnung der Fertigungsbetriebe

Klein, Dr. R. — Er zijn volgens schrijver slechts vier kostensoorten mogelijk, n.l. arbeid (resp. loon), materiaalverbruik, afschrijvingen en diensten van derden. Deze indeeling welke afwijkt van de in Duitschland voorgeschrevene, wordt uitvoerig geargumenteed. Tot de diensten van derden worden buiten de reparaties door derden ook gerekend kosten als: stroom, belastingen, verzekeringen, uitgaande vrachten. Schrijver acht de samenvatting van deze kosten een belangrijke vereenvoudiging in de administratie.

B a IV 2b

Der Wirtschaftstreuhandär December 1940

Die Bewertung der Warenvorräte

Güldenagel, H. — Behandelt de ontwikkeling en de huidige stand der Deutsche wetgeving voornamelijk van fiscaal standpunt t.a.v. de waardeering der voorraden. In het algemeen dient men uit te gaan van de aanschaffingskosten, eventueel doorsneeprijs; de ijzeren voorraadtheorie is niet geoorloofd. Is de dagprijs op balansdatum lager dan de verkoopprijs, dan de eerstgenoemde; bij verdere prijsdalende tendenz mag hiermede rekening worden gehouden. Bij halfabrikaten en fabrikaten alleen een opslag voor die algemeene kosten, die voor de fabricage noodzakelijk zijn, dus geen verkoopkosten. Een lagere prijs mag worden genomen als de kosten op balansdatum lager zouden zijn dan de effectieve fabricagekosten. Is overigens de z.g. Teilwert (waarbij de verkoopprijs als uitgangspunt wordt genomen) lager, dan mag deze worden aangehouden.

B a IV 2e

Zeitschrift für Handelswissenschaftliche Forschung December 1940

Geheime reserveering, geheime en stille reserve

Polak, Prof. Dr. N. J. — Prof. P. geeft in dit opstel een nadere analyse van het begrip geheime reserve en geheime reserveering en gaat na in welke gevallen het begrip geheime reserve een effectieve waarde kan hebben.

B a IV 2e

Maandblad v. Acc. en Bedrijfshuishoudkunde November 1939

Behoort in de kostprijsberekening voor gemeentelijke ondernemingen de kapitaalrente te worden opgenomen?

Timmermans, J. C. — Schr. vermeldt verschillende opvattingen. Gemeentelijke ondernemingen verkrijgen hun investeringskapitaal door middel van geldleeningen. Terzake van deze gelden bestaat geen twijfel. Zij werken echter ook met reserves. Hier heeft het vraagstuk alleen betekenis uit een oogpunt van vergelijkbaarheid van overeenkomstige ondernemingen.

B a IV 3

Financieel Overheidsbeheer 1 Jan. 1941

Die Versicherung gegen Betriebsunterbrechung als betriebswirtschaftliches Problem

Hax, Dr. K. — De bedrijfsschadeverzekering is voornamelijk als een aanvulling op de brandverzekering te beschouwen. Uit verzekerings-technisch oogpunt zijn aan verzekering tegen verschillende andere bedrijfszonderbrekingen groote bezwaren verbonden. Van de bedrijfsschade door brand ontstaan, wordt meestal de winstderving en/of de doorlopende kosten gedekt. Voor elk geval afzonderlijk dient onderzocht en in de polis vastgelegd te worden wat, voor welk bedrag, en voor welke vergoedingstermijn verzekerd zal worden. Besproken worden tenslotte de bedrijfseconomische problemen bij de schaderegeling.

B a IV 7

Zeitschrift für Handelswissenschaftliche Forschung December 1940

Grundzüge der Preisbildung bei öffentlichen Aufträgen

Hortmann, K. A. — Behandelt de voor- en nadelen der in Duitschland voor publieke opdrachten geldende prijsvoorschriften, welke evenwel als zij als richtlijnen

beschouwd worden en met bedrijfseconomisch begrip worden aangewend, tot een redelijke prijsstelling zullen moeten leiden.

B a IV 9

Der Wirtschaftstreuhänder Januari 1941

V. LEER VAN DE FINANCIERING

Geheime reserveeringen, geheime en stille reserves

Polak, Prof. Dr. N. J. — Prof. P. geeft in dit opstel een nadere analyse van het begrip geheime reserve en geheime reserveering en gaat na in welke gevallen het begrip geheime reserve een effectieve waarde kan hebben.

B a V 6

Maandblad v. Acc. en Bedrijfshuishoudkunde November 1939

VI. LEER VAN DE ORGANISATIE

Heeft reclame in tijden van gebonden economie reden van bestaan?

Sluys Jr., W. N. van der — Vragen, die in een schaarschtetijd als deze, naar voren komen, zijn: Heeft propaganda nu zin en zoo ja, op welke wijze moet deze gevoerd worden? Het antwoord op de eerste vraag luidt bevestigend. De inhoud van de reclame dient vooral gericht te zijn op behoud van goodwill. Deze propaganda houdt de interesse bij den gevormden afnemerskring levend; tevens wordt echter ongewenschte uitbreiding van de vraag vermeden.

B a VI 11

Organisatie en Efficiency Febr. 1941

Eenige beschouwingen over kostprijsberekening met behulp van standaards

Katan, Drs E. — In het bedrijfsleven heeft men niet de vrije keuze tusschen de methode van den historischen kostprijs en die der standaardkosten. Slechts onder bepaalde bedrijfseconomische omstandigheden kan de standaardkostprijsberekening worden toegepast. Voordat tot invoering wordt overgegaan, moet het bedrijf „standard-conditioned” worden gemaakt.

De motieven, die tot den standaardkostprijs leiden, zijn steeds: efficiencycontrôle en de afbakening van verantwoordelijkheid binnen het bedrijf. Schrijver komt tot de conclusie, dat er hooge eischen aan de nacalculatie en cijferbeoordeling worden gesteld.

B a VI 18

Organisatie en Efficiency Febr. 1941

Planning en functioneel beheer

Dicho, E. J. — Schr. behandelt de verhouding tusschen de taak van den planningingenieur en het functioneele beheer.

B a VI 19

Mededeelingen van het Nederlandsch Instituut v. Efficiency, enz. Jan. 1941

Kortingen in den handel II

Vervooren, L. C. — Na de algemeene uiteenzetting in het Januari-nummer, wordt nu speciale aandacht gewijd aan den opbouw van het rabat. Hierbij vormt het basisrabat de rechtvaardige belooning voor samenwerking van den handelaar met den leverancier, terwijl iedere verhooging van dit basisrabat op duidelijke wijze voor de onderneming productief moet zijn.

B a VI 21

Organisatie en Efficiency Febr. 1941

VII. LEER VAN DE ARBEIDSVOORWAARDEN

De beïnvloeding van den partner

Slikboer, Drs. J. — De schrijver vervolgt zijn artikelenreeks met de bespreking der tweede mogelijke wijze van beïnvloeding, n.l. de overtuiging. De voor- en nadeelen hiervan worden onder de loupe genomen, waarbij blijkt, dat de overtuiging op een hoogere trap staat dan de overweldiging, doch tevens een beperkte actieradius heeft; d.w.z. dat zij lang niet bij iedereen kan slagen; ook, dat zij zeer groote eischen stelt aan hem, die de beïnvloeding uitoefent en dus ook niet door iedereen met succes kan worden toegepast.

B a VII 5

Organisatie en Efficiency Febr. 1941

Controle op de beroeps- en persoonsanalyse (Chauffeurs)

Lennep, Jhr. Drs. D. J. van en Mr. J. H. A. M. Lampe — Tot de beroepen, waarbij vooral groote waarde aan de psychotechnische keuring wordt gehecht, behoort wel het chauffeursberoep. Dat deze zienswijze juist is, blijkt uit de groote mate van overeenstemming, die er bestaat tusschen de psychotechnische rapporten en het oordeel van de praktijk. Het hier ontvouwde materiaal betrof een 27-tal chauffeurs.

Na een behoorlijken diensttijd werd het oordeel van de bedrijfsleiding over deze personen getoetst aan de condities uit het psychotechnisch onderzoek bij hun sollicitatie.

B a VII 5

Organisatie en Efficiency Febr. 1941

Psychologische efficiency

Coster, K. I. B. A. de — Schr.'s betoog komt er op neer, de gedachte van „een goed woord op den juiste tijd” meer tot praktische toepassing te brengen.
B a VII 5 *Mededeelingen van het Nederl. Inst. voor Efficiency, enz. Jan. 1941*

Gewijzigd werk vraagt andere personeelopleiding

Gogh, Ir. V. W. van — Met tal van sprekende voorbeelden illustreert spr. de behoefte aan betere toepassing van de bestaande opleidingen aan de veranderde omstandigheden.
B a VII 7 *De Zakenwereld 8 Febr. 1941*

b . BIJZONDERE BEDRIJVEN

III. VISSCHERIJ

Analyse van het vischverbruik in Nederland

Hildebrandt, A. G. U. — De analyse van het verbruik van verse zeevisch leert ons de afhankelijkheid van den prijs, het nationale inkomen, den prijs van vleesch en boterolie en van de kosten van levensonderhoud kennen. De visch werd nog niet als een onmisbaar bestanddeel van een goede voeding beschouwd. Dientengevolge is het verbruik zeer afhankelijk van het verloop van het inkomen en dus zeer conjunctuurgevoelig. Doelmatige propaganda en doelbewuste conjunctuurpolitiek der reederijen zullen waarschijnlijk hun invloed hebben om de rendabiliteit te stabiliseeren.
B b III *Econ. Statistische Berichten 8 Jan. 1941*

IV. LANDBOUW- EN CULTUURBEDRIJVEN

De omvang van de melkproductie

Buter, dr. J. — Een zoo groot mogelijke melkproductie is alleen te verkrijgen door een goede technische bedrijfsvoering en een hooge kwaliteit van den veestapel. Uitbreiding van de melkcontrole is zeer gewenscht, wanneer men ziet, dat in 1938 slechts 14,7 % van het totale aantal melkkoeien aan de controle volgens rijksvoorschriften was onderworpen.
B b IV 2 *Econ. Statistische Berichten 8 Jan. 1941*

Restrictie en kostprijs bij rubber en thee

Haccou, Dr. J. F. — Het ingrijpen van de overheid in de productieverhoudingen heeft niet nagelaten een belangrijken invloed uit te oefenen op den kostprijs van bovengenoemde producten. Schr. gaat na, op welke bases de productie van beide artikelen gerespecteerd wordt en komt tot de belangrijke conclusie, dat er in vele gevallen een causaal verband bestaat tusschen de gerespecteerde productie en de niet in gebruik zijnde productiecapaciteit. Hetgeen dus maatschappelijk als verlies dient te worden beschouwd, wordt tengevolge van de overheidsmaatregelen door den ondernemer als kostprijsfactor gezien, hetgeen een verhooging van den kostprijs tengevolge heeft.
B b IV 6 *Maandblad v. Acc. en Bedrijfsuishoudkunde Mei 1939*

Restrictie en kostprijs bij rubber en thee

Haccou, Dr. J. F. — Het ingrijpen van de overheid in de productieverhoudingen heeft niet nagelaten een belangrijken invloed uit te oefenen op den kostprijs van bovengenoemde producten. Schr. gaat na, op welke bases de productie van beide artikelen gerespecteerd wordt en komt tot de belangrijke conclusie, dat er in vele gevallen een causaal verband bestaat tusschen de gerespecteerde productie en de niet in gebruik zijnde prod.-capaciteit. Hetgeen dus maatschappelijk als verlies dient te worden beschouwd, wordt tengevolge van de overheidsmaatregelen door den ondernemer als kostprijsfactor gezien, hetgeen een verhooging van den kostprijs tengevolge heeft.
B b IV 7 *Maandblad v. Acc. en Bedrijfsuishoudkunde Mei 1939*

V. INDUSTRIE

Het Europeesche triplexbedrijf

Belangrijke wijzigingen zijn in de triplexindustrie door de veranderde internationale omstandigheden ingetreden. Groot waren de aanwinsten van Rusland door het veroveren van gebieden met een belangrijke triplexindustrie van Polen, Finland en Roemenië. De blokkade snijdt Engeland af van het Europeesche triplex en sneed deze industrie af van het exotische rondhout, waardoor zij op inlandsche houtsoorten, vooral beuk en populier, is overgegaan.
B b V 7 *Hout van 7 Febr. 1941*

VI. HANDEL

Die neuen Preisbildungsvorschriften für den Grosshandel in Spinnstoffen und Spinnstoffwaren

N i m a x, G. — De sinds 1 October 1940 geldende nieuwe prijsvoorschriften worden besproken.

B b VI 3

Der Wirtschaftstreuhänder Januari 1941

VII. TRANSPORT

Van particuliere naar staatsexploitatie der Nederlandsche Spoorwegen

R e i t s m a, S. A. — Na een korte spoorwegpolitieke beschouwing werpt schr. den blik terug naar de geschiedenis der Nederlandsche spoorwegen, in het bijzonder beziet hij daarbij den overgang van particuliere naar staatsexploitatie. Schr. acht thans den tijd aangebroken om over te schakelen van een vennootschaps- op een gemeenschaps-exploitatie.

B b VII 2

De Economist Dec. 1940

IX. VERZEKERING

Die Versicherung gegen Betriebsunterbrechung als betriebswirtschaftliches Problem

H a x, Dr. K. — De bedrijfsschadeverzekering is voornamelijk als een aanvulling op de brandverzekering te beschouwen. Uit verzekerings-technisch oogpunt zijn aan verzekering tegen verschillende andere bedrijfsunderbrekingen groote bezwaren verbonden. Van de bedrijfsschade door brand ontstaan, wordt meestal de winstderiving en/of de doorloopende kosten gedekt. Voor elk geval afzonderlijk dient onderzocht en in de polis vastgelegd te worden wat, voor welk bedrag, en voor welke vergoedingstermijn verzekerd zal worden. Besproken worden tenslotte de bedrijfseconomische problemen bij de schaderegeling.

B b IX 6

Zeitschrift für Handelswissenschaftliche forschung December 1940

X. FINANCIERINGSINSTELLINGEN

Enkele beschouwingen over de ontwikkeling van het spaarbankwezen in Nederland

N i e m e y e r, Mr. A. W. M. — Schr. heeft in het bijzonder willen nagaan, hoe het spaarbankwezen werd beïnvloed door de schommelingen der conjunctuur. Diverse economische crises worden gevolgd door jaren met belangrijke toenamen der saldi. Imponerende verschijnselen als oorlogsdreiging en monetaire onzekerheid gaan gepaard met sterke terughoudendheid bij de inleggers. De toeneming in de laatste 10 jaren is toe te schrijven aan de onzekerheid op de kapitaalmarkt, de vaste rente der spaarbanken en de toenemende „service”, door de particuliere spaarbanken aan hare inleggers geboden. De onttrekking der saldi na 1 Mei levert een der gevallen, dat ons volk, door de omstandigheden gedreven, zijn kapitaal verbruikt.

B b X 7

De Economist Dec. 1940

BOEKENREPERTORIUM

A. ACCOUNTANCY

III. LEER VAN DE INRICHTING

Baxmann, Egon. Umsatzkontrollberechnungen von Gewerbebetrieben. Frankfurt a.M., 1940.

Beisel, Karl. Neuzeitliches industrielles Rechnungswesen. Nach den amtlichen Richtlinien und Grundsätzen. Leipzig, 1941.

Gombel, H. Wirtschaftliche Betriebs-Abrechnung (unter Berücksichtigung des Kontenrahmens). Berlin, 1941.

Grimminger, A. Aktuelle Fragen des Rechnungswesens in der Industrie. Leipzig, 1941.

Hofmann, Walter. Der Kontenrahmen als Grundlage neuzeitlicher Rechnungswirtschaft. Leipzig, 1940.

Lexikon des kaufmännischen Rechnungswesens. Handwörterbuch der Buchhaltung, Bilanz, Erfolgsrechnung, Kalkulation, Betriebsstatistik, betriebliche Vorscheurechnung und des kaufmännischen Prüfungswesens. Hrsg. von Karl Bott. I —. Stuttgart, 1940 —.

Schuurmans Stekhoven, G. Bedrijfsformulieren. Wenken voor ontwerpers. Hilversum, 1941.

Steinhaus, Hanns. Die Zahlen der Fabrik. Material-, Lohn-, Anlagen- und Kostenrechnung mit Lochkarten. Eine schaubildliche Darstellung der maschinellen Betriebsrechnung mit Beispielen und Erläuterungen. Berlin, 1941.